

HERDERS THEOLOGISCHES TASCHELEXIKON, u 8 svezaka. Izdaje Karl Rahner sa suradnicima. Izlazi u nizu Herder-Bücherei-Band 451—158. Izašli do sada 1. i 2. svezak, svaki po otprilike 400 stranica, a cijena po svesku 9,90 DM (pretplatnička).

Izdavačka kuća Herder opet nas je obogatila jednim vrlo korisnim izdanjem: teološkim leksikonom u džepnom formatu. Onaj koji ne voli imati uza se predebele knjige i ne voli čitati preopširne članke imać će sada u knjižicama džepnog formata sve što može saznati iz teologije (biblijskih, moralnih, pravnih i ostalih crkvenih znanosti). Obradeno će biti u tom leksikonu oko 450 pojmova u isto toliko članaka. Članke pišu stručnjaci pod vodstvom i upravom poznatog teologa Karla Rahnera koji je uredio *Lexikon für Theologie und Kirche* i *Sacramentum Mundi*, koji je dakle stručnjak i za to područje rada.

Do sada su izišla dva sveska, prvi s člancima od *Aberglaube* do *Christentum*, a drugi od *Christenverfolgung* do *Gemeinschaft der Heiligen*. Temeljna teološka informacija stavljena je u okvir povijesnih, filozofskih, društvenih i vjerskih strujanja. Tako je na primjer pojam *braka* (=Ehe) ovako obrađen: 1. Sociološki i religijskopovijesni horizont; 2. Objava o braku: A. Stari zavjet: a) Izvještaj o stvaranju, b) sz. predaje, B. Novi zavjet: a) sinoptici, b) Pavlovi spisi; 3. Povijest teologije o braku: A. Patristika: a) Augustin, b) utjecaj helenističkog dualizma; B. Skolastika; 4. Sistematski: A. Dogmatika: a) sakramentalni znak, b) brak u svjetlu »mysterium Christi« (Ef 5, 21—23), c) milost braka, d) Djelitelji sakramenta braka, e) smisao i cilj braka, f) nerazrješivost braka; B. Moralna teologija o braku, s mnogim podpodjelama, C. Crkveno pravo, isto tako s mnogim potpodjelama, i konačno D. Pastoralna teologija. Sve je to napisano na 26 stranica. Tako skraćeni i rezimirani traktat o braku vrlo dobro dođe čovjeku kad mora nekom u sažetu obliku dati temeljne i najvažnije informacije. A na taj su način obrađeni svi osnovni i važni teološki pojmovi. *Summa theologica* u 8 džepnih knjižica. Stoga ovaj Leksikon toplo preporučamo svim svećenicima. Neka ga nabave. Vrlo je jeftin.

A. R.

TOMISLAV IVANČIĆ, »*Religionsloses Christentum*« bei Dietrich Bonhoeffer (»Bezreligijsko kršćanstvo« u Dietricha Bonhoeffera), Ekscerpt iz doktorske radnje na Teološkom fakultetu Papinskog sveučilišta Gregoriana u Rimu, Zagreb 1971, 53 stranice.

Ova objelodanjena studija Tomislava Ivančića, asistenta pri katedri apologetike na Katoličkom teološkom fakultetu u Zagrebu, izvadak je iz njegove mnogo opširnije doktorske disertacije na Teološkom fakultetu Papinskog sveučilišta Gregoriana.

Pisac je u ovoj svojoj doktorskoj radnji pružio interpretaciju misli Dietricha Bonhoeffera, suvremenoga protestanskog teologa, o mogućnosti bezreligioznog kršćanstva. Bonhoeffer je bio veliki protestanski teološki mislilac i pastoralni radnik kojega su nacisti ubili u logoru potkraj drugog svjetskog rata. Bonhoeffer je zapravo otkriven u posljednjem desetljeću i od tada se o njemu vrlo mnogo piše. Tema koju je naš pisac obradio nije dosad nigdje sustavno obrađena, nego samo u člancima po teološkim i filozofskim revijama. Zato je velika zasluga našega mladog teologa da je sustavno obradio to inače tako zanimljivo poglavlje u teologiji Dietricha Bonhoeffera.

Studija sadrži: predgovor, sadržaj objelodanjene studije i cijele doktorske disertacije, kratice i popis literature, uvod u kojem autor iznosi temu i razlaže metodu kojom se služio pri obradi Bonhoefferovih misli, a sadrži i odlomke iz četvrtog i petog poglavlja disertacije pod naslovom »ne-religiozna interpretacija« (njemački: »nicht-religiöse Interpretation«). Ovo je poglavlje podijeljeno u četiri poddjela s ovim naslovima: 1. Barthov »pozitivizam Objave«, 2. Bultmannova »Entmitologizacija«, 3. Bonhoefferova »ne-religiozna interpretacija« i 4. Arkanska disciplina. Inače, cijela disertacija ima ove naslove: (pretpostavivši predgovor, sadržaj, popis literature, kratice, uvod) Bonhoefferova kristologija (I. poglavlje): I. perioda, II. perioda, III. perioda, s kritičkim osvrtom na kraju; Zreo svijet (2. poglavlje); Pojam religije (3. poglavlje); »Ne-religiozna interpretacija« (4. poglavlje) i Arkanska disciplina i bezreligijsko kršćanstvo (peto poglavlje).